

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Financieel toezicht uitwerking regeling incidenteel-structureel

Geachte Statenleden,

Door middel van deze brief informeren Gedeputeerde Staten (GS) u over de verdere uitwerking van de [regeling incidenteel-structureel](#) die eind 2023 werd vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv).

De provincie controleert of de begroting van een gemeente blijvend en op een haalbare manier in evenwicht is. Dit is een wettelijke taak. Zolang dit het geval is, geldt het standaard ('repressieve') toezicht. Als een begroting niet in evenwicht is, gaan we strenger ('preventief') toezicht houden. Naast onze toezichthoudende taak hebben we ook een adviserende rol. Zo helpen we gemeenten om hun uitgaven te vergelijken met andere gemeenten, delen we goede voorbeelden en organiseren we kennissessies onder de naam 'Focus op Financiën'.

Door middel van de regeling incidenteel-structureel zijn de mogelijkheden van gemeenten om de reserves, onder voorwaarden, als structureel dekkingsmiddel in te zetten verduidelijkt en verruimd. Deze regeling is vanaf 2024 gaan gelden en zou later, aan de hand van casuïstiek, verder uitgewerkt worden zodat het [Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader](#) (GTK) hierop aangepast kan worden. Inmiddels is de verdere uitwerking, in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), opgesteld. De verdere uitwerking vindt u als bijlage bij deze brief.

Het is goed dat gemeenten door middel van deze regeling meer vrijheid hebben gekregen om hun (overtollige) reserves in te zetten voor het behalen van maatschappelijke doelen. Daarnaast geeft het gemeenten de mogelijkheid om iets met eenmalige inkomsten te doen mits hun vermogenspositie daarvoor toereikend is. Zo werd bij het verschijnen van de septembercirculaire duidelijk dat het Rijk gemeenten in 2025 alsnog compenseert voor een deel van de tekorten op jeugdzorg in 2023 en 2024. Omdat de lasten al genomen zijn in 2023 en 2024 zal de compensatie tot een toename van de vermogenspositie leiden. Wanneer de vermogenspositie toereikend is kan deze benut worden voor het dekken van toekomstige lasten.

Echter, de inzet van de reserves biedt geen oplossing voor de structurele disbalans tussen de taken en middelen van gemeenten. Je kunt je hypotheek niet blijven betalen van je spaarrekening. Diverse instituten zoals de [Raad van State](#) en de [Raad voor het Openbaar Bestuur](#) roepen op tot betere

financiële verhoudingen. Ook wij, vanuit onze rol als provinciaal toezichthouder, blijven dit aankaarten bij het Rijk vanuit het Interprovinciaal Overleg (IPO) en in het landelijk jaarverslag dat naar de Tweede Kamer wordt verzonden.

Daarnaast organiseren we op 27 november een conferentie over financiële verhoudingen, gericht op de kabinetsformatie. Hierbij worden onder andere Tweede Kamerleden, Secretarissen-Generaal/Directeuren-Generaal (DG's/SG's) van verschillende ministeries, wethouders financiën uitgenodigd. De afgelopen jaren zijn er diverse rapporten verschenen over de fundamentele problemen rondom de financiële verhoudingen tussen Rijk en medeoverheden. Echter, door aanhoudende financiële problemen zijn de gesprekken hierover in de afgelopen jaren tussen Rijk en medeoverheden beperkt tot korte termijn oplossingen en druk op de bestuurlijke relaties. De start van een nieuw kabinet biedt mogelijkheden om deze dynamiek tussen medeoverheden weer een impuls te geven. Als provincie zien wij bij uitstek de kans om als 'middenoverheid' een verbindende en bemiddelende rol te vervullen bij het verder uitwerken van deze oplossingen tot concrete voorstellen.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

1. Aanpassing GTK structurele inzet reserves